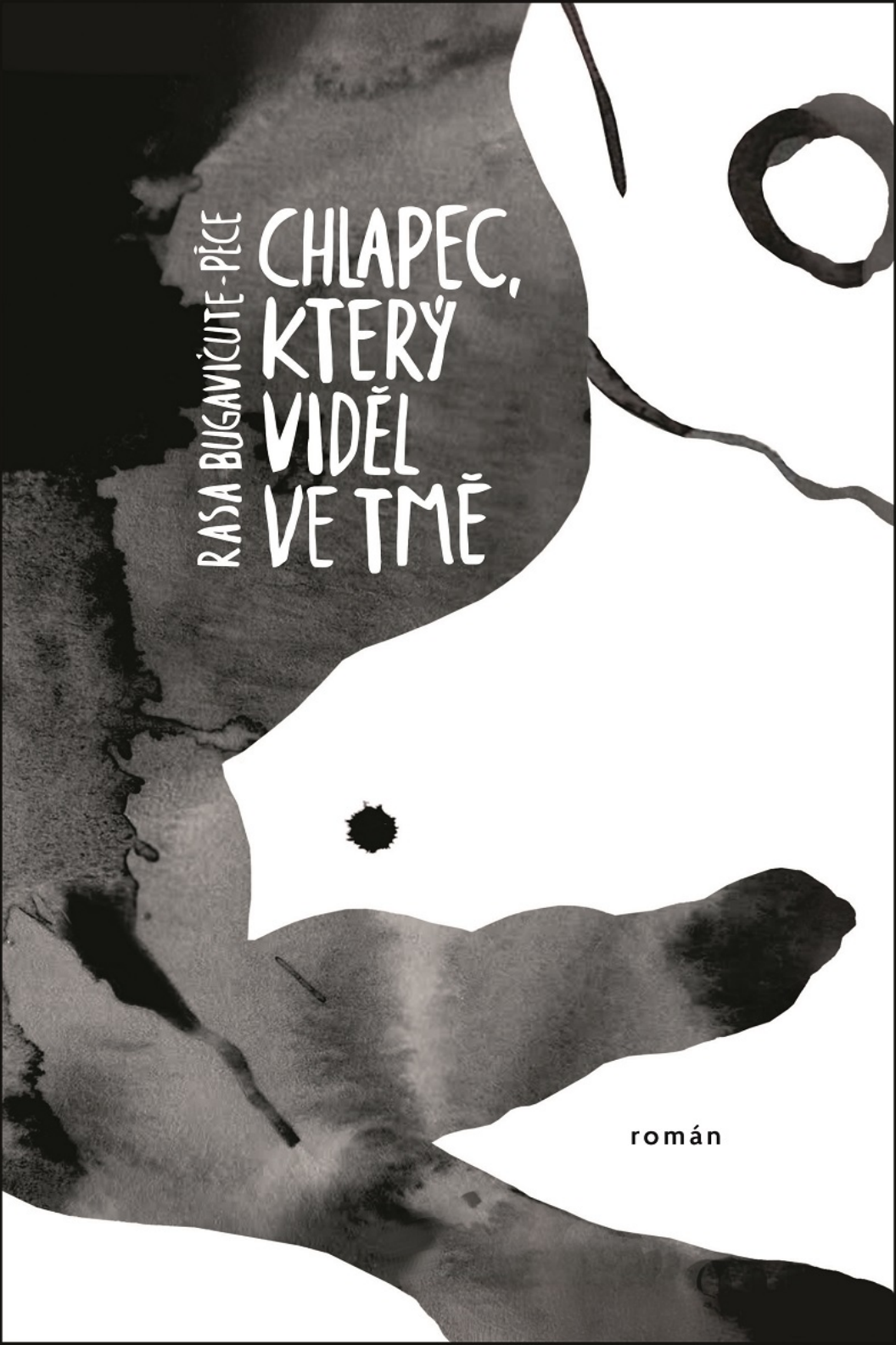

RASA BUGAVICUTE - PĚCE

CHLAPEC,
KTERÝ
VIDĚL
VE TMĚ

román

RASA BUGAVIČUTE-PĚCE
CHLAPEC,
KTERÝ
VIDĚL
VE TMĚ

přeložila
Anna Sedláčková

MYSTERY PRESS

2025

#IAMINTROVERT

Tato kniha vyšla s podporou platformy Latvian Literature.

This book was published with the support of the Latvian Literature platform.

Tato kniha je beletristické dílo. Jména, postavy, organizace, místa a události v ní uvedené jsou buď výplodem autorovy představivosti, nebo jsou použity ve fiktivním kontextu.

Tato kniha ani žádná její část nesmějí být kopírovány, zálohovány ani šířeny v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Rasa Bugavičute-Pēce, 2019

Illustrations © Zane Veldre, 2019

Cover & Layout © Baiba Lūsīte-Teikmane, 2019

Translation © Anna Sedláčková, 2025

Czech Edition © Mystery Press, Praha 2025

ISBN 978-80-7588-916-4 (pdf)

If a writer falls in love with you, you can never die.

/Mik Everett/

32

Můj život začal na ubytovně. Nevím, kolik z vás má nějakou zkušenost s ubytovny, ale abychom si rozuměli, mám na mysli ty z konce osmdesátých a počátku devadesátých let, ve nichž žily mladé rodiny. Byty na ubytovnách přidělované mladým odborníkům. Ty, kde byl jeden pokoj, záchod a kuchyňská linka, zatímco sprchy ve sklepě byly pro celou budovu společné. Přesně z dob sprchování ve sklepě mě s vůní mokrého betonu a navlhými dřevěnými latěmi na dlažbě poji zvláštní vztah. Dřevěné latě by sice měly teoreticky méně klouzat, zato se o ně dá snadno ukopnout palec. Stejně je zajímavé, že si z toho všeho pamatuji jen to, jak jsem chodil dolů do sklepa, ale už si nevybavuji, jak jsem vystoupal zpět do druhého patra. Vybavuji si jen to, jak jsem pevně zabalený do ručníku, v polospánku omámený párou ze sprchy a nos tisknu k mámině nebo tátově krku.

U vchodu do našeho domu mezi šeríkovými keři byla lavička, na které nehledě na roční dobu vždy někdo seděl. Jakpak by taky ne! Nemá smysl být zavřený mezi čtyřmi stěnami, každý si přece chce s někým popovídat nebo se alespoň zaposlouchat do světa kolem sebe. Být jeho součástí. To oni dělají – lidé ze tmy.

Léto mám dodnes spojené s vůní čerstvě vypraného prádla, protože vedle ubytoven stály vešalky, úplně zbytečné dřevěné konstrukce, na kterých se pravidelně třepotala bílá povlečení, peřiny a noční košile sousedů. Jiné kousky oblečení si na nich nevybavuji. Ta paměť funguje tak podivně. Nebo jsem se možná do řad vešalek s oblečením ponořil jen tehdy, když na nich visela prostěradla a noční košile. Ale i další kusy oblečení se přece musely prát... Tedy alespoň u nás to tak bylo! Postupem času se na vešalky oblečení věšelo čím dál méně, protože často docházelo ke krádežím. Pak se z nich stalo místo, kde se zdržovala mládež, která se věnovala kouření a pití alkoholu, a docela úspěšně prostor kolem nich dokázala využívat i k líbání. Ted' už vešalky neexistují. Už dávno ne! A ubytovny už nejsou ubytovny. A já žiju v jiném městě a je mi 32 let. Ale stejně kdykoliv přijedu do Cěsisu a projdu kolem dvora se šeríky a lavičkou, cítím se tu jako doma, protože právě na tom místě začal můj život.

„No tak, zastav!“

„Co je?!“

„Neslyším Jěkabse!“

„Jěkabsi? Drahoušku!“

„To kolo byl fakt blbej nápad!“

„Přestaň plácát nesmysly!“

„Ale vždyť tam je silnice! Jěkabsi!“

„Jěkabsi?!“

„Jěkabsi, proboha zastav!“

Vůbec nevím, jak jsem to přežil, jak jsme to my všichni přežili! Bez přílby a gumového povrchu na dětských hřištích. Ale jsem tu. Tenkrát jsem nasedl na své, řečeno dnešním moderním jazykem, odrážedlo (což bylo ve skutečnosti obyčejné černé plastové kolo) a vydal se Valdemářovou ulicí směrem k ulici Piebalžské. Vítr mi šlehal do tváří, kolem mě se míhal svět, byl jsem úplně svobodný, mohl jsem dělat cokoli, jen mě nechte...

„Jěkabsi!!!“ Hlas za mnou zněl tak zoufale, že jsem si víc než cokoli jiného přál, aby se moje kolo proměnilo v letadlo a vylételo do nebe jako raketa...! Ale radši jsem zabrzdil nohama o asfalt a zastavil. Moji rodiče jsou totiž slepí.

To není nic výjimečného. Prostě to tak je. A bylo to tak vždycky. Kdo ví, možná mě někdo u obrovské vstupní brány do tohoto světa upozornil na drobným písmem napsaný smluvní bod č. X, ale to není důležité. Důležité je, že jsem díky nim byl výjimečný já. Já! Výjimečný! Výjimečný, protože jsem viděl ve tmě.

Malé dítě má vůni sladkého štěstí. Pach důvěry, svých potřeb a také do jisté míry bezmoci. Nevím. A také bonbonů, samozřejmě. Malé děti bývají vždy plné tepla, a někdy, když se proběhnou, dokážou být i ulepené. I když Jěkabs nikdy neběhal tak zběsile, aby byl celý uřícený, dlouho jsem mu nedovolovala, aby jen tak bez rozmyslu a domluvy pobíhal okolo. Vše je tak relativní.

Na začátku je to samozřejmě jednoduché – musí se jen dávat pozor na to, jestli dýchá, přikládat ruku na krček a kontrolovat, jestli je příliš horký nebo studený. Pravda, nejdřív jsme od něj museli tatínka držet dál, aby na něm ná-

hodou neusnul, ale pak... Ano, plenky, plenky jsou a vždy budou zlo, ale když pak usnul, mohli jsme si v klidu dělat, co jsme chtěli. Potichu. No, a pak se začal plazit, tak jsme se plazili s ním. Důležité je, aby podlaha byla čistá a ostré rohy nebyly ve výšce hlavy nebo nedej bože očí. Pak přišlo období, kdy začal všechno ohmatávat a chtěl chodit, ale bez nás neudělal ani krok. Udělali jsme mu ohrádku. Pak začal chodit sám, ale stejně se všeho bál. Jenže potom jako by se něco přepnulo a on se bát přestal a nebál se ničeho, a vy se jako máma můžete jen modlit a důvěřovat svým smyslům. Naučíte se rozlišovat, jak dýchá, když lže, když ho něco trápí nebo má z něčeho radost. Nic nadpřirozeného. Je to jako naučit se smažit brambory, není to snadné, protože chcete mít celý proces pod kontrolou, což tak úplně nejde, když vám všechno padá z rukou, olej syčí. Je snazší je prostě nakrájet a hodit do hrnce s polévkou. Nakrájet, hodit do hrnce, přidat vodu, zamíchat a je hotovo. Výsledek nalít do misky a sníst. Jak víte, kolik se toho do misky vejde? Zkontrolujte to prstem! Po okrajích. Zpočátku vás to samozřejmě bude pálit a štípat, ale co nevidět si na to zvyknete... S dítětem je to stejné. Všechno kontrolujte. Nastavte pravidla. Na odměřování vody byla také vynalezena speciální pomůcka, která se umístí na okraj nádoby, a když kapalina dosáhne určené hladiny, zapípá. Děti se ale s takovou vymožeností nerodí a život se kvůli něčemu tak drobnému jen tak nezastaví.

Chtěla jsem dítě a mám ho, jaké štěstí! To je třeba mít vždy na paměti. S tím malým človíčkem byste se měli pokusit na všem domluvit. Jákabs je v tomhle ohledu... opravdu šťastí.